

I FÖRSVARETS TJÄNST F6 KARLSBORG 1957 - 1958

Tolv månader i flygets blå uniform. Från spretig yngling till ung man.

Under försommaren 1957 kom den, den med fasa emotsedda postförsändelsen, en enkel tågbiljett och en order om inställelse för att göra "lumpen" den 2 augusti vid F6 Karlsborg. Nu blev jag tvingad att lämna den trygga och invanda hembygden och möta en helt okänd tillvaro. Äldre kamrater som redan gjort värnplikten berättade välvilligt om alla hemskheter som väntade, otrevliga befäl, krävande övningar, långa marscher, trångt och irritationer på logomenten. Vid tågstationen i Arvika visade det sig att jag inte var ensam, flera kamrater och bekanta hade samma resmål denna dag, det var en lättnad. Pulsen blev dock åtskilligt förhöjd när slutstationen närmade sig. Vid Karlsborgs station väntade bussar för transport till flottiljen, vilket var en garanti att alla kom till rätt plats. Framme vid flottiljen mötte en välkomstkommite oss nervösa, bortkomna och inte så lite skärrade unga grabbar. Mina funderingar blev många - Vad sa befälen, vad menade de, vad ska jag göra.

Vi blev fördelade på 8-bädds logoment i 4:e divisionens kasern. Åtta spretiga grabbar fick genast lära sig samarbeta, logomentet var så trångt att upppackningen av det lilla vi hade med hemifrån fick ske i omgångar. F6 blev nu vårt hem i 12 månader framöver vilket kunde vara svårt att ta till sig. Personligen hade jag inga större problem, läget var som det var och jag accepterade det. De två första veckorna var det på fritiden ej tillåtet att vistas utanför flottiljen och ingen hemresa första helgen. Vi skulle först skolas till goda representanter i flygvapnets blå uniform. Nu började militärtjänsten på riktigt, nu var jag bara ett nummer och efternamn med mat och husrum samt lite pengar på fickan kommande år.

Flygplansmekaniker.

Anledning till att jag hamnade i Karlsborg var att jag ville bli flygplansmekaniker. Redan vid mönstringen framförde jag att jag ville till flyget. Rätt man på rätt plats kan man säga.

Första dagen i hangaren fick vi göra en enkel test för att se om vi var lämpliga för hangartjänst. Testen bestod i att demontera och montera en låskista och en cykelpump samt skruva 3x3 muttrar på M4 skruvar varav en var vänstergängad. Jag upptäckte att v-gängade muttrar var märkta med V vilket underlättade. Jag hade starka funderingar om testen var seriös, den var alldeles för enkel. Jag blev godkänd och hade nått mitt mål. Övriga sysslor i hangaren, vapenmekaniker, elmekaniker, jeepförare, däckmekaniker m.fl. fördelades tillsynes utan hänsyn till civilt yrke. Exempel: svetsaren blev elmekaniker, elektrikern blev vapenmekaniker.

Nytt "jobb", nya personer och nya gradbeteckningar. Vad betydde det där lila mellan galonerna? Intrycket vid första närkontakten med Lansen var att den var stor och tung nästan lite klumpig. Väl ute på startbanan och piloten tände EBK så fönsterrutorna i byggnderna skallrade och vibrationerna kändes ända in i benmärgen, då fanns inget tungt och klumpigt.

Min handledare var flygplansmekaniker Lundh, jag tilldelades Adam blå, ett av de äldsta planen på divisionen.

En vintrig bild av flottiljvaktens byggnad med tillhörande arrest som då och då hade "korttidsboende". Den mörka byggnaden efter vakten är 2:a divisionens förläggning samt räddningsfordonens garage. I den upplysta byggnaden i bakgrunden finns mat- och lektionssalar.

Värmlänningar - Västgötar - Dalslänningar

unga grabbar med samma mål, att genomföra det närmaste året utan att visa framfötterna för mycket. Varje logoment blev en liten kärngrupp i helheten, man hjälpte varandra, hittade nya vänner, skojade eller jävlades med varandra, var lojal vid påfrestingar eller när befälen var jobbiga. Värnplikten sägs vara en bra uppfostrare, kanske vi fick vår början här.

De dagliga rutinerna började falla på plats både i tjänst och på logomettet. I tjänsten förstod jag att bara följa order, ta inga egna initiativ. På förläggningen fanns fasta uppgifter som återkom varje vecka. Lördagar var det alltid fysisk träning, vi blev utkörda med buss lagom långt bort och sedan fick vi springa tillbaka. Även annan veckodag kunde det också bli träning men då var befälen så jävliga och körde oss lagom långt bort att man måste springa för att hinna till middagen.

Du är i otakt broder.

Hur många hade bäddat sin säng när de bodde hemma hos föräldrarna? Vi hade tur med våra bäddar, det var bara att ordna till bädden lite snabbt, vika över långsidans flikar och spänna remmar över bädden samt fälla upp mot väggen. Här var det inte tal om den berömda enkronasstudsens mot sträckta filten.

Lördagar var det hektiska timmar, fysisk träning med bastubad. Sedan blev det städning av logomettet och övriga utrymmen på förläggningen. Ovana händer fick fatta andra vapen med frågan: Hur gör man? Inte bara logomettet, även korridor, tvätt-rum och toaletter skulle vara skinande blanka innan helg-permis. Säkerligen fanns där en och annan som höll låg profil när det var städdags.

Givakt - manöver - höger om - framåt marsch - ladda gevär - lägg gevär.
Även flygsoldaten behöver exercis.

Under de första åtta veckorna skulle vi lära oss uppträda som goda representanter för flygvapnet. Att förstå och utföra en order var lite knepigt innan man visste vad som gällde. Viktigast inom försvaret tycks vara att hälsa korrekt, med snärt på huvudvridningen och rätt vinkel på handen och sträckta fingrar vid honnör. Var befälen ej nöjda blev det att göra om proceduren. Vid exercis i trupp kunde det bli dråpliga situationer vid vändningar och avmarsch och alltid fanns de någon som hade jobbigt med att gå i takt.

Om befälen tyckte vi så där, de flesta var helt okay men några påminde om satirbilden av den rytande furiren. Bestraffningar förekom om befälet ansåg att vi inte uppförde oss och lydde order.

En ung överfurir ansåg att vi inte var till belåtenhet under en övning och vid hemkomsten fick vi som straff stå i regnet utanför kasernen och göra ladda gevär - patron ur i närmare en halvtimme. Till vilken nytt kan man fråga sig.

En på flottiljen välkänd lite äldre överfurir skällde ut inför truppen en helt oskyldig soldat. Situationen blev mycket besvärande för oss andra som visste att det var fel, vi stod alla och skruvade på oss men ingen vågade säga ifrån. Vi värnpliktiga skulle vara tysta och lyda order.

Befälens skällande kan det tyda på eget tillkortakommand eller misslyckande?

Allt övrigt "vardagsgnäll" försvann när dagen var slut.

Rast - vila. Order är order.

Tillvaron blev nu mer meningsfull när jag fick ett plan att pyssla om och vara med vid översyn och arbete på planen mellan flygpassen. Den stora paniken låg väldigt nära när jag för första gången, tillsammans med teknikern, skulle krypa in i planets stora men trånga "näsborrar" för kontroll av startmotor och rotorblad. Förvåningen var stor när det visade sig att det fanns god plats för två personer där inne, men det var läskigt.

De vanligaste uppgifterna var att under teknikerns övervakande hjälpa besättningen vid startförberedelser samt vid återkomst vinka in och ta emot planet. När planet är på rätt plats och föraren slagit av motorn har det blivit åtskilliga gånger jag daskat näven i planet och ropat "kupe" när jag genom luftintaget kunde se när rotorbladen stannat. Föraren mätte rullningstiden på avslagen motor och fick med mitt daskande en signal när motorn stannat. Kändes långt från modern teknik. Med tiden blev jag mer van med sysslorna och fick sköta dess rutiner själv, möjligen höll teknikern på avstånd ett vakande öga på mig. Vintertid lockade säkert stugvärmerna.

Skolan för spretiga ynglingar till unga män har fullgjort sin uppgift. Mötet med F6 var nervöst och oroligt, här var man på okänd mark. Man fick ställa in sig i ledet, order skulle lydast, visa hänsyn och samarbeta med kamraterna och leva tätt inpå varandra dygnet runt.

Farhågor och de hemska berättelser man fick före inryckningen kom på skam. Militärutbildningen, efter dom första åtta veckorna, var överkomlig med exercis en gång i veckan. Hangartiden var absolut den bästa tiden den var friare, intressant och lärorik. Om jag och kamraterna blev goda soldater kan det funderas över.

De ljusa minnena från värnplikten är lätta att lyfta fram, de tråkiga stunderna får stå tillbaka. Allt detta bildar lumparminnen som är något att glädjas över.

Den sista bördan - den lättaste bördan.